

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Helyben: Vidéken: Egy hóra. I kor. Egy hóra. I kor. 50 HIL. Negyedévre 2 Negyedévre 4 50 .		Felelős szerkesztő: REGEDŰS LORÁNT. Kiadók és laptulajdonosok: HOFFMANN és KRONOVITZ.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: DEBRECZEN, Piac-utca 47. és 48. szám.
---	--	--	---

A döntés előtt.

Debreczen, szeptember 14.

Wekerle Sándor miniszterelnök ma reggel óta Bécsben van és holnap kihallgatáson jelenik meg a király előtt. Ez a kihallgatás nagy mértékben a haupt-rapport jellegét viseli magán. Mert a kormányelnök magával vitte ugyan a minisztérium megállapodását, mely a kibontakozás feltételeit tartalmazza, illetőleg azt az ajánlatot, amelynek elfogadása esetén a kormány megmaradni hajlandó, — azonban a kormánynak az egész öthónapos válság folyamán, de különösen legutóbbi napokban tanúsított magatartása arra enged következtetni, hogy hajlandó a király minden követelését teljesíteni, csak hogy megmaradjon a hatalom birtokában. Most tehát egyesegyedül a király elhatározásától függ a magyar politika további alakulása.

A kormány kibontakozási tervét félhivatalosan az alábbiakban ismertetik:

A kormány véglegesen rendezett állapotokra törekszik. Újabb provizóriumot vagy halasztást kibontakozási programja nem tűr. A függő kérdések megoldása egységes, nagy többség föladata lesz. A bankkérdést 1917-ig rendezzi a kormány terve és pedig a közösbank szabadalmának a vám- és kereskedelmi szerződés lejártáig

való meghosszabbításával, a bank alapszabályainak megváltoztatásával és a készletek fölvételével. A választói reform dolgában teljes a szolidaritás a kormánytagjai között. A belügyminiszter hozzájárult javaslatának bizonyos módosításához. Így kimaradnak az eredeti javaslatból a hármass pluralitás és az analabétákra vonatkozó rendelkezések, azonban a kettős szavazatok és a nyilvános szavazás fentartásával. A közös bank szabadalmának nyolc évre való meghosszabbításáért ellenértékül a kormány kibontakozási terve katonai természetű nemzeti vívmányokat tartalmaz. A vívmányok körülbelül azok, amelyeket tavaly a közös hadügyminisztérium nevezetes kommunikéje a hadsereg egységének vérszedelme nélkül keresztülvítőknek minősített. Arra az esetre, ha ebben a végleges programban létrejön a megállapodás, a kormánynak a parlament összeüléseiig és előre meghatározott lemondása elmarad.

Ezek a feltételek — mint az első olvasásra is átlátható — a legveszedelmesebb jogfeladást tartalmazzák. Semmi vívmányt nem hoznak, mert azzal tisztában van mindenki, hogy azok a „vívmányok“, amelyekből a hadügyminiszter nem félti a hadsereg egységét, azok a „vívmányok“ a legjobb esetben a pe-

csétnyomókra fognak szorítkozni, éppen úgy, amint a külügyminiszter tette a diplomácia „megmagyarosításánál“. Egyebet pedig még a kormány sem merészel beígérni.

Abban az esetben, ha a király ezekhez a feltételekhez hozzájárul, a kormány megmarad s a fuzió létrejön. És csupán az marad kérdés, vajon Justhék belemennek-e a fuzióba. Valószínűleg igen. Kossuth ugyanis kimondta már a nagy szót: „Akik így nem akarják, ám álljanak külön. Legyen ellenzék! Justhék meg fogják érteni az intelmet és a sok bankgyűlés, a nagy mellveregetés dacára sem merjük hinni, hogy legyen ellenzék.

De bekövetkezhetik egy másik eset is: az tudniillik, ha a király még ezen az ijesztő mérvben leszállított áron sem akar többé szóba állni a koalíciós körökkel. Ebben az esetben ők a világ előtt elveiket fogják hangoztatni és kikürtöltetik, harsogva hirdetik, hogy ők saját elveiknek a martírjai. Jónak látták tehát el nem árulni egy árva szót sem abból, ami a minisztertanácsban történt. Ugy is tudták, hogy az fog történni, amit Bécs akar.

Mert ők mindenre kaphatók. De azért, ha a király megkegyelmez nekik és ők tovább folytathatják nemzetrontó

Bayreuthi napok.*

Irta: Dr. Spitz Lipót.

III.

Harminchárom év telt el az első bayreuthi előadás óta, s negyöt fordult ezalatt a világ. Wagner még nem is sejtette, hogy az ő reformszeméi rövid idő alatt mennyire felforgatólag fognak hatni régi, elavult tradíciókra s mennyire át fogják alakítani a közízlést. Valósággal páratlanul áll az a nevelő hatás, melyet az ő művészete a későbbi nemzedékre gyakorolt. A zeneművészet mai fejlődési fokát nélküle bajos volna elképzelni. Bayreuth már régóta nem jelent földrajzi nevet, hanem fogalomvá vált. Ez a csendes kis hely a kisvárosok nyugodt álmát aludta, amikor jön egy vasenergiájú művészember, kinek szeme megakad rajta, merész terveibe beléül és egyszerre világhírűvé teszi, hol idősazonként a világ minden tájkáról összegyűl a születési és szellemi arisztokrácia. Egész külön vonatok közlekednek

* Az első és második közleményt lásd lapunk 1909. szeptember 12. és 14-ikén megjelent 207. és 208-ik számában.

ilyenkor, melyek a közönséget a főbb gócpontokból közvetlenül hozzák Bayreuthba.

Ahogy a vonatról leszállunk, mindjárt szemünkbe ötlök egy nagy tábla: „Elszállásoló bizottság“. Fontos dolog itt a lakás kérdése, mert a csekély számú szálloda az idegenek tömegét befogadni nem képes és praktikus eszme, hogy az elszállásoló bizottság irodája éppen a vasuti állomás épületében van. Ez a bizottság nyilván tart a városban minden üres lakást és a megérkező utasnak teljesen díjtalanul rendelkezésére bocsát megfelelő szobát. Itt nem szednek ezért 8 koronákat, mint Budapesten az orvosi kongresszus alkalmával. Egyáltalában sehol semmi kapzsiság, semmi uzsora, semmi üzletszerűség, sőt az illet kérélnhetetlenül üldözik. A párisi operában az idegenek kedvéért nyáron is játszanak, s az opera vezetőségének semmi kifogása sincs az ellen, hogy élelmes ügynökök egész emeletet összevásárolnak, s azután a jegyeket jó haszonnal az idegeneknek tovább adják. Bayreuthban sem lehetett ezt a visszaélést egészen kiirtani, sőt a nyáron előfordult az is, hogy a 20 márkás jegyekért Karlsbadban és Marienbadban 100—120 márkát kértek, (és mindig akad rá vevő)

azonban legalább a jó igyekezet ennek megátlására itt meg van, s a vezetőség az illet nem szankcionálja. Ujabbban, aki jegyet akar venni, annak előbb kötelező nyilatkozatot kell aláírnia, mely szerint a jegyet a vezetőség beleegyezése nélkül eladni nem fogja, még az eredeti áron sem, s ha ezt mégis megtenné, tartozik minden jegy után 30 márka büntetést fizetni, mely a nyugdíjalap javára esik. Aki ezt a kötelező nyilatkozatot nem írja alá, az még pénzért sem kap jegyet.

A színház a várostól egy negyed órányira, kisebb hegytetőn épült. Az előadás délután négy órakor kezdődik, de már három óra előtt hullámszik az uton a sokaság és megindul a kocsi végtelen láncolata. — Hazai ember azt hihetné, hogy löverseny van, vagy legalább is képviselőválasztás, s a kocsiokban a „szeretett választókat“, a spontán megnyilatkozó közvélemény letéteményesét cipelik a lelkes kortesek. Pedig hát csak egyszerű művészi esemény az, a mi ennyi embert megmozdított.

A leltés hegyoldalán a lovak már csak lépésben mennek, a kocsi néha le is száll és yalog halad a kocszi után,

Kobrak

czipők raktárában
meglepő szép új-
donságok érkeztek

munkájukat, akkor tele fogják kürtölni az országot, hogy megint megmentették a hazát, megint elhárították rólunk az abszolutizmus veszedelmét. Az ország pedig bámolni fog a vakmerően hazug kérdésesen és be fogja látni, hogy a nyílt abszolutizmus sokkal becsületesebb, mint az alkotmányosság mezébe bújtatott abszolutizmus. Egy darabig bámolni fog az ország, mert egy darabig nem tehet egyebet. De ha eljön az ideje, majd itélni fog.

Az ág. ev. egyházkerület közgyűlése

Zelenka püspök Debreczenben.

Négy napos tanácskozás.

A tiszai ágostai hitvallású evangélikus egyházkerület csütörtökön és pénteken fogja megtartani őszi közgyűlését Debreczenben. A közgyűlés iránt igen nagy érdeklődés nyilvánul meg a közgyűlési tagok részéről. Az eddigi jelentkezők száma jóval meghaladja a százat.

A közgyűlésen Zelenka Pál püspök és Szentiványi Árpád egyházkerületi felügyelő fognak elnökölni. A tárgysorozat nem kevesebb, mint kilencven pontot foglal magában, amelyek közt számos nagyfontosságú ügy szerepel.

A tárgysorozat fontosabb pontjai a következők:

Az 1848-ik évi XX. törvénycikk végrehajtása.

Budapesten ev. theol. fakultásnak életbe léptetése.

Püspök évi jelentése és az ennek folytán kellett intézkedések.

A kassai I., II. egyház helyzete, utóbbi kárpótlásának kérdése. Közigazgatási bizottság jelentése és javaslata.

Az egyházkerület lelkészeinek szóló utasítás.

Egyházkerületi kollégiumi igazgató választmány évi jelentése és javaslata. Közigazgatási és jogügyi bizottság javaslata.

A kollégiumi tőpület vízvezetése s

annak költségei. Közigazgatási bizottság javaslata.

Congruális államsegély 1908ról. Elnökség jelentése.

Theologiai akadémiai tanárok korpótlékigénye. Közigazgatási és pénzügyi bizottság javaslata.

Egyházkerületi nyugdíjintézet és segélyegylet helyzete.

Az államtól kapott évi 68500 korona felett történő rendelkezés. Közigazgatási és pénzügyi bizottságok javaslata.

Az állami dotációból kapott évi 40 ezer korona értékesítése tárgyában a meghatalmazott bizottság javaslata felett végleges intézkedés.

Materny Lajos debreczeni főesperes különben a következő tájékoztatót teszi közzé:

Tájékoztató

a tiszai ág. hitv. ev. egyházkerületnek Debreczenben 1909. évi szept. 15—17. napjain tartandó közgyűlése alkalmából.

1. Szept. 14-én, kedden este 8 óra 46 perckor a vendégek érkezése, kiket a pálya udvaron az egyháztanács fogad.

2. Szept. 15-én, szerdán reggel 8 órakor a Miklós-u. 3. sz. a. imaházban istentisztelet.

Reggel 8 és fél órakor a kerületi számvevőszék ülése a földszinti iskolateremben. D. e. 9 órakor a Baldácsy-bizottság ülése az emeleti iskolateremben.

D. e. 11 órakor a gyámintézeti bizottság ülése az egyház tanácstermében.

Déli 1 órakor: közös ebéd a Központi-szálló virágtermében.

Délután 3 órakor: gyámintézeti közgyűlés az emeleti iskolateremben.

Délután 5 órakor: istentisztelet Harsányi István hernádvécei lelkész szónoklatával.

Este 6 órakor: előértekezlet az emeleti iskolateremben.

Este 7 és fél órakor: ismerkedési estély a „Royal“-szálló nagytermében.

3. Szept. 16-án, csütörtökön reggel 8 és fél órakor istentisztelet.

D. e. 9 órakor: egyházkerületi közgyűlés az emeleti iskolateremben.

Déli 1 órakor: Közébed az „Arany Bika“ szálló disztermében.

hogy a terhen könnyítsen. A gyalog publikum is kiizzad, amíg feljut. Fáradtságos a felvezető út, de ott fenn kárpótlást nyer az ember minden fáradságért. Mintha a színház már fekvésével is Wágner művészetét jelképezné, melynek szépségeihez szintén fáradtságos ut vezet...

A színházat árnyas fákkal szegélyezett park veszi körül. Az előadás megkezdéséig itten látni talán a legszebb közönséget a világnak. Forogtom az idegenek jegyzékét, mely naponta megjelenik, és látom, hogy mind az öt világrész képviselve van. Legtöbb persze a német, de sok a francia, angol és amerikai is. Magyar minél kevesebb. Bármennyire figyeltem, a különféle nyelvek forgatagában csak egyszer ütötte meg magyarságom füleimet. Operánk egy ambiciózus művésznője volt, ki az őszszel a budapesti operában Siegfredben Brünhildát, s az Istennek alkonyában Waltrautet fogja énekelni s a nyári szabadságot komoly stúd umra használta fel. Volt még ismerős a zenekarban, a hol meghívás folytán közreműködött Gianicelli professzor (gordon), zeneakadémiánk tanára és a budapesti opera tagja, kinek lekötözött szívességéért nagy hálával tartozom, valamint a debreceni közönség előtt is ismert Mooshammer Román zeneakadémiai professor és testvére, mindketten a hárfának európai hírnévű művészei.

Imponálóan hat a német arisztokrácia részvétele. Jelen volt a német trónörökös és ott volt valamennyi hercege és nagyhercege Németországnak, pedig ilyen szép számmal akad. Mert itt az arisztokrácia erre is ráér a látványosság mellett...

Egyszer csak a szabadból harsány kürtös hangzik fel. Tizenkét kürtös játszik ismerős motívumot az épen előadásra kerülő zenedramából. Ez azt jelenti, hogy nemsokára kezdődik az előadás. Háromszor ismétlődik ez a jel, s ekkor már mindenki siet elfoglalni a helyét a nézőtérben. Leadjuk a belépő jegyet, melynek hátán német, francia és angol nyelven figyelmeztetés van: „A portásnak szigorú utasítása van, hogy hölgyeket feltett kalappal ne engedjen.“ Itt a női kalapok exotikus állat és növényvilága nem tereli el a néző figyelmét. Ugyanazon ok hatott közre a drákói rendelet kiadásánál, mely miatt a páholyüléseket mellőzték, s mely miatt a zenekart és karmesteri széket a láthatatlan mélységbe sülyesztették. Immár vége a gyönyörű női fejekbe beépített ingatlan kalapóriásoknak, melyek állaguk sérelme nélkül helyzetükből el nem mozdíthatók. Általában a színház falain belül semmi hiúság, semmi csillogás. Itt minden figyelmet az előadás számára koncentrálunk.

D. u. 3 órakor: Kirándulás a pallagi gazdasági akadémiába külön vonaton.

4. Szept. 17-én, pénteken reggel 8 órakor: a közgyűlés folytatása.

Déli 1 órakor: Közös ebéd a vasuti étteremben.

Délután 2 órakor: a közgyűlés folytatása.

Wekerle Bécsben.

Csak holnap megy a királyhoz.

Közös miniszteri értekezlet.

A magyar válság súlypontja ismét az osztrák császárvárosba helyeződött át. Ez ugyan nem jelenti azt, hogy eddig talán Budapesten határoztak volna az ország sorsa felett, mert mindig annak kellett történnie, amit Bécsből diktáltak, hanem csak azt az értelmet szabad ennek a frázisnak tulajdonítani, hogy most Bécs fokozottan súlyos követelekkel áll elő és alkalmas embereket keres ezek teljesítésére.

A hadseregnek és haditengerészetnek sok száz millióra és tetemes létszámfölemelésre van szüksége, az annexió költségei szintén százmilliókra rúgnak, a közös bank szabadalmát meg kell hosszabbítani, minden oly irányu mozgalmat, amely Magyarország megerősödését és gazdasági függetlenségét segíthetné elő, el kell nyomni, hogy továbbra is megmaradjon Ausztria gyarmatának: — ezek azok a kívánságok, amelyek teljesítéséért Bécs hajlandó átengedni a helyi érdekű hatalmat kisdud üzleteivel egyetemben. Ez a helyzet ma, amikor Wekerle Sándor miniszterelnök két hónapos szünet után ismét Bécsben van, hogy a király elé járuljon és hogy a két napos minisztertanács eredményéről jelentést tegyen. Előzőleg ma Aehrenthal gróf közös külügyminiszter elnöklésével közös miniszteri értekezleten vett részt, amelyen egész pontosan megtudta, hogy tulajdonképpen hány száz milliót kellene neki szállítani, hogy továbbra is megtűrjék a bársonyszékben. A mai nap egészen a közös miniszteri tanácskozásnak van szánva és így Wekerle csak holnap fog a király előtt megjelenni.

A politikai világban természetesen feszült érdeklődéssel várják a bécsi híreket és még inkább a csütörtöki minisztertanácsot, amely immár a bécsi ultimátum ismeretében fog véglegesen határozni afőlről, hogy milyen eljárást kövessen a nemzeti kormány a bécsi követelésekkel szemben.

Bécsből a következő táviratokat kaptuk a válság eseményeiről:

A miniszterelnök Bécsben.

Bécs, szeptember 14. Wekerle Sándor miniszterelnök a mai egész napot a közös miniszterekkel való tanácskozásoknak szentelte, amelyeknek politikai jelentősége is van, mert a költségvetési kérdések erősen belejátszanak az aktuális politikába. Hogy a magyar miniszterelnök bécsi tartózkodásának ezenfelül más politikai fontossága is van, azt semmiféle részről sem tagadják. Ezekkel a politikai kérdésekkel áll kétségtelenül össze-

Rendelésszerűen szabott és dolgozott férfi öltönyök csakis KENDE IGNÁCZ férfi szabó cégnél kaphatók. Olcsó szabott árak. DEBRECEN, Piac-u. 55. Hungária kávéház épületében. :

függésben — mint a N. Fr. Pr. jelenti — az a hosszú megbeszélés is, melyet Wekerle ma Zichy Aladár gróffal, a király személye körüli miniszterrel folytatott és melyet aztán Zichy Aladárnak a királynál való kihallgatása követett. Bárha ezt a kihallgatást azzal indokolják, hogy Zichy grófnak a király Ischlbe való elutazása előtt még nem volt alkalma a királylyal találkozni, aligha téves az a feltevés, hogy Zichy mai kihallgatása nem volt más, mint Wekerle holnapi kihallgatásának az előkészítése.

Wekerlének mostani bécsi tartózkodása alatt teljes bizonyosságot kell szereznie arról, hogy a mostani kormány és a mostani pártok továbbra is kormányon maradhatnak-e, vagyis, hogy megegyezhet-e a bécsi körökkel és a királylyal olyan kibontakozási tervben, amelyet Budapesten is elfogadnak.

A közös miniszteri értekezlet.

Bécs, szeptember 14. Wekerle Sándor miniszterelnök, aki tegnap este hat órakor érkezett Skerletz Iván báró miniszteri tanácsos kíséretében Bécsbe, a Magyar Házban szállt meg. Megérkezése után rövid idővel — este nyolc órakor — Popovics Sándor, az osztrák-magyar bank kormányzója kereste föl a miniszterelnököt, akivel hosszú ideig konferált.

Ma reggel kilenc órakor Wekerle miniszterelnököt Zichy Aladár gróf a király személye körüli miniszter, aki ma reggel érkezett Bécsbe, látogatta meg, akivel egy óra hosszat tanácskozott. Ezután a miniszterelnök Skerletz báró miniszteri tanácsos jelentését fogadta és a folyó ügyeket intézte el.

Délelőtt tizenegy órakor Wekerle Sándor miniszterelnök a közös belügyminisztériumba ment, ahol ekkor kezdődött meg Aehrenthal gróf elnöklete alatt a közös miniszteri tanácskozás. A közös minisztertanácsos részt vesznek a közös minisztereken kívül a magyar és az osztrák miniszterelnökök és pénzügyminiszterek. A tanácskozás tárgya a jövő évi költségvetés tervezete. (Magy. Tud.)

Bécs, szeptember 14. Ma délelőtt 11 órakor kezdődött meg a belügyminisztériumban Aehrenthal gróf közös külügyminiszter elnöklésével a közös miniszteri értekezlet, melyen magyar részről Wekerle Sándor miniszterelnök pénzügyminiszter vesz részt, ki vele ott van a három közös miniszter, továbbá Montecuccoli gróf tengerészeti parancsnok, Bienert báró osztrák miniszterelnök és Bilinski lovag osztrák pénzügyminiszter. (Bud. Tud.)

Zichy Aladár audienciája.

Bécs, szeptember 14. Zichy Aladár gróf a király személye körüli miniszter, Wekerle Sándor miniszterelnökkel a Magyar Házban folytatott tanácskozása után Schönbrunnba hajtatott, ahol a király délelőtt tizenegy órakor külön kihallgatáson fogadta.

A miniszter a király ischli nyaralása óta ma volt először a Felső előtt, hogy smint ez a király minden nyári tartózkodásának befejezése után szokásban van a folyó ügyekről jelentést tegyen. (Bud. Tud.)

Wekerle a királynál.

Bécs, szeptember 14. Wekerle Sándor miniszterelnök, aki ma résztvesz a közös miniszteri értekezleten, a holnapnap folyamán a király előtt külön kihallgatáson fog megjelenni. (Magy. Tud.)

Bécs, szeptember 14. Wekerle Sándor miniszterelnöknek valószínűleg csak holnap lesz alkalma a felsége előtt kihallgatáson megjelenni. Az egész mai napot a közös miniszteri értekezletre szánták, sőt sámbavették azt is, hogy a tanácskozást a költségelirányzat nagy anyaga miatt holnap is folytatni kell. (Bud. Tud.)

Róth Albertet fölmentették. Ítélet a lövöpetrii dráma ügyében.

Az asszony rokonsága eltávozott a vádbeszéd után.

Egy hosszú, keserves kálvária a mai nappal véget ért. Közel három hónapig tartó súlyos meghurcoltatás, a vizsgálati fogság minden kinjainak átélése után Róth Albert ma egy mély meghajással felelt. Szólt pedig ez a köszönet a nyiregyházi törvényszék mai esküdtbiráinak, akiknek verdiktje alapján a bíróság fölmentette a lövöpetrii földbirtokost.

Sokkal nevezetesebb most a fölmentés ténye, mintsem hogy ennek a szenzációs esetnek előzményeivel, az ítélet után foglalkozhatnánk. Pedig, talán minden ember, aki a lövöpetrii esettel, akár csak az ujságok hasábjain keresztül is foglalkozott, úgy érzi, hogy tartozik valamivel Róth Albertnek, az immár tisztán álló polgárnak. Tartozik a közvélemény azzal, amit két hónappal ezelőtt nem előlegeztek a lövöpetrii földbirtokosnak. Egy embert, minden oldalról érkező lármás hangok közbenjárásával egy szörnyű, borzasztó bűnnel, a hitvesgyilkossággal vádoltak. Maga a vád, riportszempontból szinte fölkinálkozik arra, hogy mindenki gyanus szemmel nézzen Róth Albertre. Az asszony hozzátartozói, nem kutatjuk az okokat, hogy miért, ezt az általánossá lett gyanút ápolták és addig, amíg a közvéleménybe észrevétlenül, szinte köztudattá ment át az: hogy Róth Albert feleségének gyilkosa.

És megkezdődött egy nagy kálvária. A vádlott védekezett, bizonyítani akart, de mindent elvontak a szinte kifürkészhetetlen helyről érkező lármás hangok s ezek azt harsogták, hogy Róth a bűnös. A közvélemény, nincs mit szépitni rajta, tényleg nagyon befolyásolható. Csak egy tényérnyi látszat kell hozzá, hogy lesujtsa vagy felemeljen embereket.

A közvélemény nem kímélte Róth Albertet, de azért nem a közvélemény a hibás.

Meg nem érdemelt jóhiszeműséggel volt az asszony hozzátartozóinak gyanui iránt. Igaz, hogy ennek a jóhiszeműségnek nagy szerepe volt abban, hogy Róth Albertet elfogták s ártatlanul vizsgálati fogságban tartották, az erkölcsi felelősség azonban azokat terheli, akik ápolták és megnövesztették azt a vélelményt, hogy Róth Albert bűnös.

A tárgyaló teremben már fordult a kocka. Minden jel arra mutatott, hogy a súlyos vád nagyon is gyöngye, nagyon is megbízhatatlan alapon áll. S a közvélemény lassan felszabadult a reá oktrojált ítélethozatal alól, sőt nagyon sokan akadtak, akik logikus észjárással

már beláttak a dolgok végébe és siettek jó eleve helyre hozni hibájukat, mondván:

— Én nem is hiszem, hogy ez a Róth Albert bűnös lenne . . .

Ezek az emberek most, hogy a felmentő ítélet megtörtént, diadalmasan harsogják:

— Ugye én mindig mondtam, hogy ez a Róth Albert — ártatlan. Ez a közvélemény skálája.

A lövöpetrii birtokos pedig minden pőz, sírás, könnyek nélkül várja az ítéletet. Elfelelti a meghurcoltatást, azt, hogy két hónapnál tovább vizsgálati fogságban volt és amikor jön a fölmentés, tiszteletteljesen meghajol. Megköszöni, hogy ártatlanságáért — fölmentik. És sajnos, nincs is mit rajta csodákozni. Az élete egy ítéleten fordult meg s minden kálvária dacára is jobb, ha az embert ártatlanul fölmentik, mintha ártatlanul — elítélték volna.

*

A közel egy hétig tartó monstre tárgyalás utolsó napjáról az alábbi részletes tudósításban számol be kiküldött tudósítónk:

A tárgyalást megnyitják.

A nyiregyházi törvényszéki épület minden zugát már a kora reggeli órákban óriási embertömeg lepte meg. Valósággal szerencsésnek érezte magát az, aki különös protekció révén bejuthatott a tárgyalási terembe. Egy talpalatnyi hely nem volt a szobában s délelőtt kilenc órakor, szinte siri csöndben nyitotta meg a tárgyalást Mráz János tanácselnök. Fried Lajos dr. védő bejelentette, hogy több tanu kihallgatásától eláll. Szalay Lajosné, Róth unokatestvére volt az első tanu, aki azt vallja, hogy Róthné egyszer morfumot kért tőle, hogy öngyilkosságot kövessen el.

Ügyész: Komolyan vette maga ezt a kérelmet?

Tanu: Nem vettem komolyan.

Grósz József lakatosnak kihallgatása következett ezután.

Elnök: Mondja el maga, mit tud Róthnéről.

Tanu: Magáról az ügy lényegéről nincsen semmi mondani valóm, csak egy megjegyzésem van.

Egyszer ott dolgoztam Róthék házában s egy késsel megsértettem az ujjamat. Róthné, látva a vérzést, karbolsavat ajánlott nekem, hogy ujjamat meggyógyítsam. Csak ennyi a megjegyzésem.

Ehrenreich Lipót dr., a sértettek képviselője bejelenti, hogy a Róthék házassági szerződéséről eltekintve, egy polgári per van folyamatban Róth Albert ellen. A bíróság ezt tudomásul veszi.

Elnök: Miután több tanu nincsen, a bizonyítási eljárást befejezettek nyilvánítom.

A vádbeszéd.

Délelőtt tizenegy óra után, általános figyelem között fogott hozzá Szikszay György ügyész a vádbeszédbe.

Vigyázat! Női-, leány-, fiu- és gyermek kabátok gyönyörű kivitelben mesés olcsón kaphatók SCHVARCZ SALAMON cégnél Simonffy-u. 2 Városi-bérház

— Egy hosszú, napokon áttartó, izgalmas részletekben bővelkedő tárgyalás után — ugymond — eljutottunk oda, hogy Önök tisztelt esküdt uraim bírálatot mondjanak Róth Albert előtt. Nem habozom kijelenteni, hogy még sohasem álltam olyan súlyos kérdés előtt, mint ez a mostani. Nem azért, mintha nem lennének elegendő terhelő bizonyítékok a kezembe, de mert nem tudom elképzelni, hogy ez a vádlott, aki most előttünk ül, hitvesgyilkosságot követett volna el.

Tekintve azonban, hogy a pénz ördöge elfogja az embert, hinnünk kell a súlyos vádban, illetve figyelembe kell hogy vegyünk minden olyan momentumot, amely e mellett szól.

Két kérdés áll előttünk. Hogy öngyilkosságot követett-e el Róth Albertné, avagy gyilkosságnak esett áldozatul.

Fried Lajos dr. védőbeszéde.

Délután három óraker kezdte meg Fried Lajos dr. országgyűlési képviselő védőbeszédét és az eltartott öt óra utánig. Magas nívón álló, gyönyörű beszéd volt ez, amely nem hívta segítségül a hatásadásokat, hanem a logikus tényeknek, a meggyőző igazságoknak egész halmazával ragadta meg az esküdteteket és a közönséget.

Két hatás alatt állok — kezdte Fried Lajos dr. beszédét. Az egyik, hogy minden lehető elkövessek, felhasználjak a védelem érdekében, a másik megoldás pedig az, hogy mennél szűkebbre, rövidebbre vonjam össze beszédemet, hogy ez a szerencsétlen ember ne legyen kénytelen még több időre ártatlanul a vádlottak padján ülni.

Róth Albertné öngyilkosságának lehetőségét mély lélektani rugókkal támogatta. Utalt a szerencsétlen asszony viselkedésére, rámutatott a tanuvallomásokra, amelyek az elhaltak históriás természetét igazolták. 115 kilós asszony szabadulni akart a házastól, de nem tudott diettát tartani, mert szerette a jó étkezést. Ez a két hatalmas erőlelem küzdött egymással házassága alatt, egyik sem tudott diadalmaskodni felette, ez tette testileg, lelkileg beteggé az agyoncsigantott nőt, ez jutatta a históriás nők, — sajnos — ma már nagy táborába, ez vihette sirba, mintahogy öngyilkossággal vet véget életének a hisztériás nők 72 százaléka a nagyon is szomorú statisztika tanúsága szerint. Lélektanilag a legnagyobbszertűt produkált e részben a védő, hatásadászat nélkül kifejezésre juttatott egyszerű szavai láthatólag az esküdték lelkébe férkőztek, a védőbeszéd sikerét már akkor biztosította a nagyszámú közönség, mely kimondhatatlan gyönyörűséggel hallgatta a védő szavait, a melyek mélyen vésődtek a hallgatóság kedélyébe.

Érvekben dus és mélyreható érdemi előadása után az esküdték lelkiismeretére apellált a védő.

Én is voltam — ugymond — esküdt. Mikor a tanácskozással visszavonultunk, mintha tisztító tűzön mentem volna ekkor át. Reáparancsoltam magamra, nehogy könnyen engedjem lelkiismeretemet lenyűgözni, mert ha — sajnos — már későn feltámad, örökgyördést és lelkiváltságot jelent reám. Megtisztultam minden elfogultságtól, nem néztem, hogy milyen anyakönyvvezetőnél jegyeztetett be a vádlott, hogy magyar, cigány, vagy tőle, csak arra tekintetem, hogy került-e fel kellő bizonyíték a tárgyaláson az elítélésre. Mert az elítéléshez Uraim, nemcsak egyéni meggyőződés szükséges, hanem bírói meggyőződés kívánandó, amely azt jelenti, hogy ki legyen zárva a vádlott ártatlansága. Ilyen szempontok vezessék önöket is a jelen esetben s ha így mérlegelik a felmerült adatokat — Istenemre esküszöm: — az önök verditje csak felmentő lehet. Mielőtt pedig zárom beszédemet, az ügyész urhoz teszek egy kérdést. Vesse le magáról a vádképviseletnek jelen körülmények között súlyos nyűgét, álljon a publikum közé és

jó lelkiismerete szerint mondjon verdiktet. Ha Róthot bűnösnek jelentené ki, ám fonják a kötelet a vádlott számára!

Az ügyész: közbeszól és jelzi, hogy akkor kellemetlen lenne a verdit a vádlottára, mire a védő kijelenti, hogy az ügyész ur délután a szünetben szelvében jelezte, miszerint a vádlott nem ítéltet el a tárgyalás felmutatott anyaga szerint.

Láthatólag a vádlottára kedvező benyomást keltett a védő e zárszava.

Végül a vádlott szólt s csak annyit jelentett ki, hogy ártatlannak érzi magát a terhére rótt cselekményben.

A bizonyítás során egyetlen olyan adat vagy vallomás nem merült föl, amely a két kérdést tisztázta volna. Mégis bizonyosnak látszik az, hogy gyilkosság esete forog fenn, csak azt nem tudni, hogy milyen kéz tette oda a karbolsavat s milyen kéz tüntette azt el onnan. E kérdéseknek súlyánál fogva valószínűleg lidérenyomás alatt állok. Bűnösnek tartom Róth Albertet azért, mert kizártaak tartom, hogy Róth Albertné öngyilkosságot követett volna el. Ha a tisztelt esküdt urak — fejezte be az ügyész beszédét — úgy tartják egyéni és jogi meggyőződésük szerint, hogy Róth Albert nem bűnös — mentseék föl. Igazságos ítéletet kérek.

Eltávoznak a rokonok.

A vádhatóság képviselőjének beszéde nagy hatást keltett úgy az esküdtékre, mint a közönségre. Az elhunyt Róth Albertnének rokonai, mint egy szóra fölállottak, elhagyták a tárgyalási termet s még a délnél, be sem várva az ítéletet, elutaztak Nyiregyháza felé. Egy óra után elnök délután három órára felfüggesztette a tárgyalást.

Az esküdték kitanítása.

A védőbeszéd után a tárgyalási elnök föltette az esküdtékeknek a vádhatóság következő kérdését.

Bűnös-e Róth Albert lövőpetrii lakos abban, hogy feleségét, Róth Albertné, Lövőpetriben, 1909. március 13-án karbolsav mérég beadása által, előre megfontolt szándékkal megölte? Igen-e vagy nem? Majd az esküdték rövid kitanítása következett és a polgári bírák este fél hét óraker vonultak vissza tanácskozássra.

Az ítélet.

Pont hét óraker Kovács Béla dr. ügyvéd, az esküdték főnöke kihirdette a „nem bűnös“ verdiktet.

A szakbíró, rövid tanácskozással után Mráz János kihirdette, hogy a törvényszék az esküdték verditje alapján Róth Albertet az ellene emelt vád alól felmentti.

A hatás erre szinte leirhatatlan volt. A teremben levő hatalmas közönség hangosan éljenzett s amikor a felmentő ítélet híre a folyosóra is elterjedt, ott is hatalmas éljenzéssel fogadták. Róth Albert az ítélet kihirdetése alatt nyugodtan állott s amikor az utolsó szó is elhangzott az ő nagy ügyében, az esküdték felé fordult és mélyen meghajolt.

Bárkinak küldünk ingyen 14 napig mutatványszámot, a ki eziránt kiadóhivatalunkat megkeresi. Új előfizetők is ingyen kapják naptárunkat.

TANÜGY.

Választások a főiskolában. A főiskola falai közt a választási mozgalom elérte a tetőpontját. Az általános választás előterében természetesen a jogászelnök választás áll. Az egyhangú választás helyett két erős tábor áll egymással szemben, Dósa Istváné, a tavalyi jogászelnök és Bagdi Jánosné. E küzdelem külső illusztrálásaként viselik a Dósa pártiak a világoskék, a Bagdi pártiak pedig a fehér kortestollat. Nem kevésbé

érdekes küzdelem folyik a könyvtári állás fölött. Az eddigi erősebb Debreczeni pártot az utóbbi napokban igen megközelítette a Takács párt, úgy, hogy a választásra minden valószínűség szerint itt is két egyenlő erejű párt vonultatja fel embereit.

Magyarország legnagyobb naptára a mi Képes Naptárunk. Csakis előfizetőink iránti tekintetből adjuk ki. Mindenkinél hához küldetük díjtalanul a ki lapunkra előfizet.

A déli sark.

*

A déli sark előtt.

A reggeli sarkot a leírásom mult részletében elfelejtettem elhagyni. De hát gondolhatták mélyen tisztelt olvasóink, hogy elhagynom, még ha el is hagyom azt az utleírásból, hogy elhagynom. Was soll ich machen a reggeli sarkon, mikor én egy déli sark utazó vagyok? Tehát amikor kitűnő barátommal, Weisz Z. hordó-hitelesítő hivatalnokkal elhagytam a reggeli sarkot, örült nékülözés közben tovább mentünk. Az összehajtható télikabátomnak az utolsó gombját is megettem már. Weisz Z. a hordó hitelesítő utitársam olyan éhes volt, hogy visszament a reggeli sark előtt elhagyott iránytűért és megette. Ebből örült bajok lettek. Weisz Z. elkezdett északra menni. De ez nem is volt olyan nagy baj, hanem kétségbeesett az, hogy utitársam a lenyelt mágnessel elkezdett vonzani magát északra felé.

Mikor kiestem a kétségéből, egy fényes ideám támadt. Láttam az uton egy pár szál szőrt, amit valószínűleg az erre járt freszkimók és eskimók kutyái hagytak el. Pirula alakra összegyűrtem a kutyaszőrt és beadtam utitársamnak. Tetszik tudni, az ember mikor uton van, önfeláldozó. A kutyaszőr csodát mivelt Weisz Z. barátom kihányta az iránytűt, amely e pillanattól fogva, rövid habozás után dél felé kezdett mutatni.

Rövid imát rebegve tovább mentünk dél felé a jó utra tért iránytű segítségével. Rendben ment minden, csak örült éhesek voltunk. Weisz Z. egész uton azt hajtotta, hogy egye meg a fene, ami nem is volt tőle valami túlságosan ötletes, mert amit a fene megevett volna, azt én is megettem volna.

Végre feltűnt nagy messziről egy fekete tömeg. Futva mentünk elébe: egy hordó volt. Rögtön szét akartam venni, de utitársam érthetetlen tulbuzgósággal nem engedett addig hozzájutni, míg nem hitelesítette. De a hordó üres volt.

Szerencsére Weisz barátomnak ugorka orra volt, amit nyersen megettem. Isten tudja mi történt volna, ha nem jön elének két kutya, amelyeket elevenen megettünk.

De minek tegyem tönkre olvasóim idegeit? Gyerünk a

Déli sarkra.

Csodás vidék tárult elének. Az előtérben egy pézsmá ökögyár kéménye füstölt. Két szkimó papia nadrágban, egy szkimónó pedig lobogós ingben és járulékaiban futball versenyt rendeztek az országuton. A játék gyönyörűen ment, csak az volt hazai szokásainktól kissé eltérő, hogy egymást rugdosták. Az egyik játékos felvilágosító mosolyomra tört esperantó nyelven értésemre adta, hogy az a győztes, aki életben marad és ezzel — kiszenvedett, mert a nő kissé érzékenyebben megrugta. A győztes felszólított minket is játékra. No ná, majd játszottunk.

Tovább mentünk. Megállapítottam, hogy a déli sarkon vagyunk, a kilencvenedik foknál. Rögtön ledugtam a részcsövet, ezt azonban a jégáramlat vitte tovább. Ledugtam még egy részcsövet és kitűztem a lobogót. Weisz Z. barátom a lobogó felírását betűzte, míg én kitűztem. A lobogón ezek voltak:

Ungarn, Ungaris über alles!

A felírás mellett pedig a Nagy György arcképe diszlett.

(Tekintettel arra, hogy meleg van és így nem tudnék elég melegen írni a nagy hidegről, a további utleírást félbeszakítom. Nyájas olvasóim legyenek nyugodtak, engem nem fog megelőzni Peary ur.)

Lals.

2 korona egy pár női vagy férfi glace keztyű
NAGY ANDRÁS Ristemplombazár.

Egy joghallgató tragédiája

Öngyilkosság Hajduböszörményben.

Egy előkelő, köztisztviselőben álló hajduböszörményi ur családja szép reményekre jogosító férfi tagja vált meg az élettől. Biztató pályát előtől álló, alig huszonhárom éves jogászember, egy önfelédő pillanatban maga ellen fordította a fegyvert, hogy önkézével vessen véget életének. A gyilkos golyó egy pillanat alatt végzett is vele, a mélyen le-sújtott szülők most pedig csak fiuk holttestére borulhatnak.

Hajduböszörményben a legnagyobb tiszteletnek örvendő Fehér Antal dugazdag földbirtokosnak és malomtulajdonosnak családja. A legidősebb fiuk Fehér Zoltán 23 éves joghallgató, aki a kolozsvári tudomány-egyetemen folytatta tanulmányait.

A fiatal jogász kettőzött szorgalommal készítette pályájára s most is azért tartózkodott odahaza Bösözörményben, hogy utolsó szigorlatára készüljön.

Éjjeleken keresztül tanult s szülei többször intették, hogy szorgalmát ne fokozza fizikai erején felül.

Fehér Zoltán azo-ban alkalmasint a nagyon is nagy munka keserítette el annyira, hogy az öngyilkossághoz folyamodjon. Tegnap este bezárkózott szobájába és tanult. Szülei többször benéztek szobájának ablakán s akkor fel és alá, gondolatokban elmélyedve sétált a fiatalember.

Ma reggel korán, hét óra előtt felkelt, megmosakodott, szüleihez ment s üdvözölte őket. Ez volt ugylátzik a szerencsétlen fiatalember bucsuzkodása. Azután átment egy mellékszobába, a tükör elé állott s Browning revolverével szívenlőtte magát.

A fegyverdörrenésre berohantak a szobába szülei s az apa rémülten futott oda fiához.

— *Az istenért fiam, mit csináltál?*

A fiatalember azonban már nem tudott szólni. Kinyújtotta kezét szülei felé s aztán meghalt.

Mélyen megrendítő volt a szerencsétlen szülők kétségbeesése. Az öngyilkos fiatalember édesanyja eszméletlenül esett össze s olyan rosszul lett, hogy azóta ágyban fekvő beteg.

Az öngyilkosság híre csakhamar elterjedt a városban s óriási részvétet keltett. Hogy miért követte el Fehér Zoltán az öngyilkosságot, azt senki sem tudja.

A tragikus véget ért fiatalember temetése holnap lesz. A Fehér családot Debreczenben is jól ismerik, ugyszinten a fiatalembert is, aki iránt általános a részvét.

Bárkinék küldünk ingyen 14 napig mutatványszámot, a ki eziránt kiadóhivatalunkat megkeresi. Új előfizetők is ingyen kapják naptárunkat.

Színház.

A színházi bérletek. A színházban immár megindultak a készülődések az új szezonra. A kapukat szerdán már meg is nyitják, egyelőre persze csak az előcsarnok kapuit, ahol a bérletre való jelentkezéseket fogadják Zilahy Gyula igazgató és Irmay

Béla titkár. A jelentkezéseket személyesen veszi fel Zilahy Gyula igazgató, aki Debreczenben fog tartózkodni állandóan s csak akkor utazik vissza Máramaroszigetre, a mikor a műsor megállapítása miatt Máramaroszigeten jelen kell lenni.

Magyarország legnagyobb naptára a mi Képes Naptárunk. Csakis előfizetőink iránti tekintetből adjuk ki. Mindenkinek házhöz küldetük díjtalanul a ki lapunkra előfizet.

HIREK

— **A trónörökös a német hadgyakorlatokon.** Bécsből táviratozzák: Ferencz Ferdinánd főherceg tegnap este kíséretével Münchenen és Würzburgon át Mergentheimba utazott, hogy 6 felsége képviselőiben a német császár meghívására részt vegyen a német császárhadgyakorlatokon. Ferencz Ferdinánd főherceg délután 5 órakor érkezik Mergentheimba és előreláthatólag e hó 17-én érkezik vissza Blühnbachba.

— **Az izraeliták ujéve.** A debreceni izr. hitközség előjárósága értesíti a tagokat, hogy az ujév ünnepi istentisztelet a Deák Ferenc-utcai templomban következő időben fog kezdődni. Szerdán este 6 órakor, csütörtökön reggel fél 6 órakor, délután 4 órakor és este fél 7 órakor, pénteken reggel fél 6 órakor és este 6 órakor.

— **A fa-árúk fekbérének felemelése.** A máv. debreceni üzletvezetősége a következőket teszi közzé. Értesítjük a t. szállító közönséget, hogy az áruforgalom akadálytalan lebonyolítása érdekében további intézkedésig a Debrecen állomáson leadásra kerülő: 1. mindazon fa-árúk után, melyek a díjzabás I. rész B. szakasz áruosztályozásának F-2, F-3. és F-4. pontjaiban felsoroltak közül nyitott kocsikban szállíthatók, a 100 kgkenti 0.4 fillér fekbér egységételt ötszörösére, vagyis 2 fillérre felemeljük, melyben a fekbér pótlék már bennfoglalatik. 2. az összes leadásra kerülő és fedett helyen raktározó darabárúk fekbérént 100 kgkenti és naponként 20, azaz husz fillérre emeljük fel, mely összegben a fekbér-pótlék szintén bennfoglalatik. A törvényerejű vasuti üzletszabályzat 69 §. 7. pontjában és kereskedelemügyi m. kir. miniszter urnak folyó év július 17-én kelt 56755—III. számú rendelkezésében gyökerező ezen intézkedésünk 1909. év szeptember hó 20-án lép életbe. Debrecen, 1909. szeptember hó 11-én. Az üzletvezetőség.

— **A rendőrség új szolgálati rendje.** Október elsejével a debreceni rendőrség új szolgálati szabályzat lép életbe. Végh Gyula főkapitány már elkészítette a rendeletet, amelyet a napokban fog közölni a rendőrség tisztikarával és hivatalnokaival. A rendelet számos újítást tartalmaz, amelynek életbeléptetésére a gyakorlat vezette a főkapitányt, aki előbb a rendőrség tisztikarával tartott értekezleten megvitatta mindazt, ami úgy a közbiztonságnak, mint a tisztikarnak előnyére válik. A rendelet szabályozza az éjjeli felügyeletet, valamint a színházi inspekción. Felőleli továbbá mindazon a kérdéseket, amelyek alkalmasak arra, hogy a közbiztonsági szolgálatot megjavítsák, ezzel szemben pedig a rendőrtisztikar vállaira nehezedő súlyos terheket megkönnyítsék. Eddig például nem az összes rendőrtisztviselő volt beosztva éjjeli szolgálatra, ami aztán azt a visszás helyzetet teremtette, hogy csaknem minden nyolc napban esett egy éjjeli inspekción mindenkire. A kapitány az éjjeli felügyeletet kiterjesztette s így 13—14 naponként kerül sor az inspekciónra.

— **Megkergetett miniszter.** Belgrádból jelentik: Sztójkovic, a belgrádi nemzeti színháznak volt tagja ma az utcán megtámadta Milovanovic külügyminisztert, amikor ez miniszteriumából haza akart menni. Sztójkovic azt követelte a külügyminisztertől, hogy helyezze vissza előbbi állásába, amelyből ártatlanul távolították el és amikor Milovanovic azt felelte neki, hogy érdekében semmit sem tehet. Sztójkovic októbre szori-

tott kézzel meg akarta ütni a minisztert, aki elmenekült. Sztójkovic több utcán keresztül üldözte Milovanovicot, akinek végre sikerült egy házba bemenedkülni, ahol eszméletlenül rogyott össze. Orvosokat hívtak, akik a miniszternek a legnagyobb nyugalmat ajánlották, mert könnyen szélütés érheti.

— **A vonat kerekai alatt.** Óriási veszedelemben forgott tegnap délután Várdai István felsőjózsa gazda s igazán a véletlenül mult, hogy a súlyos balesetből nem származott halálos szerencsétlenség. Várdai István, szekerével a felsőjózsa állomás mellett haladt el. A gazda a sineken akart keresztülmenni, habár jól hallotta, hogy a Debrecenből Bösözörménybe haladó személyvonat már jelzett. Várdai azonban ezzel nem törődött, s szekerével nekivágott a sineknek. Ugyanakkor érkezett oda a vonat. A mozdonyvezető, látva a veszedelmet, mindent elkövetett, hogy fekezzen, de már késő volt. A vonat elütötte a kocsit, amely darabokra törött, Várdai pedig a vonat alá került. A szerencsétlen ember vigyázatlansága folytán, súlyos sérüléseket szenvedett. A vonat majd egy órát vesztegelt a pályán. A súlyosan sérült Várdait beszállították a bösözörményi kórházba, az esetről pedig jelentést tettek a debreceni kir. ügyészségnek és az üzletvezetőségnek.

— **Leégett gyufagyár.** Temesvárról jelentik: Szombatról vasárnapra virradó éjszaka nagy tüzi láрма ébresztette föl Temesvár lakosságát. Az Első Temesvári Gyufagyár, amely a nevezetes „Emke” gyufákat gyártja, hirtelen kigyulladt. A gyár középső része, a főraktár égett nagy lángokban, fojtó kénzsigot terjesztve maga körül. Kosztka János, a gyár postása vette a tüzet legelőször észre. A lakásában támadt a veszedelem és a saját élete kockáztatásával volt csak képes rá, hogy a családját megmentse. A tűz könnyen terjedt tova és mire a Gyár város tűzérssége megjött, a főraktár már menthetetlenül a lángok martaléka lett. A tűzoltóság arra szoritkozhatott, hogy a melléképületeket és magát a gyárhelyiséget mentse meg, ami sikerült is. A zsarátnok még most is lappang: a tűz okozta kár százezer korona.

— **Halálozás.** A következő gyászjelentést kaptuk: Legmélyebb fájdalommal tudatjuk a szeretett jó férj, felejthetetlen jó édes apa, nagyapa, nagybácsi, jó nászunk és rokonunk néhai Beliczay Simkovits Béla műkertésznek folyó hó 13-án esteli 7 órakor, életének 66-ik, boldog házasságának 38-ik évében, váratlanul történt csendes elhunytát. — Kedves halottunk földi részei folyó hó 15-én délután 4 órakor fognak a róm. kath. egyház szertartása szerint a Széchenyi-kert 49-ik sz. házunktól a Szent-Anna utcai temetőbe örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent mise áldozat pedig f. hó 16-án d. e. 9 órakor fog az egek urának bemutatni. — Mely végtisztességtételre rokonainkat, ösmerőseinket és az elhunytak jóbarátait szomorodott szívvel meghívjuk. — Debreczen, 1909. szeptember 14. Az örök világosság fényeskedjék neki! Bánatos neje: özv. Beliczay Simkovits Béláné szül. Aranyosi Juliánna. Gyermekei: Béla, Sándor nejjével és gyermekeik, Pista nejjével és gyermekök Nevelt leányuk: Mariska. Testvérgyermekei: Simkovits György nejjével, Simkovits Ödön nejjével és gyermekeik. Simkovits Pál nejjével és gyermekeik, özv. Simkovits Nándorné leányával. Sógorai: Aranyosi István nejjével, Szabó József nejjével és gyermekeik, Aranyosi László, Aranyosi József nejjével és gyermekeik. Nászai: Fodor András nejjével és Kőszegi János nejjével és gyermekeik. Számos közeli és távoli rokonok nevében is.

— **Véres családi dráma Berlinben.** Véres családi dráma folyt le tegnap a porosz fővárosban. Az oktalan féltékenység

gyilkos fegyvert adott egy elvakult ember kezébe s mikorra a fegyver kiesett kezéből, ő maga halott volt, szerencsétlen áldozata pedig még mindig vívódik a halállal. A rettenetes drámáról a következőket jelentik Berlinből: A Strausbergstrasse egy házában véres családi dráma játszódott le tegnap délben egy óra felé. Walker Sándor harminckilenc esztendő mérnök valami szóváltás után kést rántott, nekirontott feleségének, össze-vissza szurkálta, azután önmagán ejtett több sebet s ő maga el is vérzett. Az asszony is súlyosan megsebesült, de idejekorán sikerült neki dühöngő férje elől elmenekülve kiugrani földszintes lakásuk ablakán az udvarra, onnan kijutott az utcára, ahol bekötözték sebeit és kórházba vitték őt. Allapota még most is nagyon súlyos és az orvosok nem igen bíznak benne, hogy megmenthetik az életnek. Walker holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

— **Cimbalom iskolába** a beiratás naponta 8—11-ig, délután 5—6-ig. Hunyadi-utca 10. (Royal mellett) Nöth Antal conservatoriumot végzett zenetanár.

— **Rácz Károly körúton.** Rácz Károlyt, az országos hírű debreceni primást, mint azt már megirtuk, az aradi Kossuth-szobor leleplezési ünnepévére meghívta a rendező bizottság. Rácz Károly csütörtökön utazik Aradra, szerdán este pedig a Bikakávéházban tart bucsuestélyt. Rácz Károly Aradról Temesvárra, Brassóba, Kolozsvárra, Marosvásárhelyre megy hangversenyezni s körülbelül három heti körutazás után visszatér Debreczenbe.

— **Orgyilkosság.** Zárából táviratozák: Tony, a helytartósági hivatal néhány nap előtt elbocsátott hivatalnok ma délután az utcán orozva meggyilkolta Serit, helytartósági segédhivatali főnököt és ez után jelentkezett a rendőrségen.

— **Rablógyilkos merénylet egy postakocsi ellen.** Zimonyból jelentik: A Poscherevác és Svilajnee között közlekedő postakocsit tegnap ismeretlen tettesek megtámadták és kirabolták, miután a postaszolgát és csendőrt legyilkolták.

— **Zsidó ünnepi imakönyvek** és új-évi képes levelezőlapok nagy választékban kaphatók Aczél Henrik antiquáriumban Piac-u. a ref. kistemplommal szemben.

— **Kalapov, férfi fehérneműk nyakendők Györfi Testvéreknél Piacz utca 30 szám.**

— **Kugler Gerbeaud cukorkák főraktára** Kontsek Gézánál.

— **Családi dráma,** kinos házi jelenetek elejét veszi, ha lakásában a villamos csengő, villamos világítást Földvárival rendeztetni be Kossuth u. 1. Telefon 168.

— **Kalap újdonságok** 3 koronától feljebb a Központi Czipő és Kalap áruházban Dréher mellett.

— **Férfi Box Czipők** 9 koronáért a Központi Czipő és Kalap áruházban Dréher mellett.

Közgazdaság.

Terménytőzsde.

Schwarz E. debreceni bizományos távirati jelentése
Budapest, 1909. szept. 14.

Készaru tar rőtth.			
1909. októberi buza	13.60	13.61	
májusi buza	—	—	
1910. áprilisi buza	13.74	13.75	
májusi rozs	—	—	
1909. októberi rozs	9.57	9.58	
1910. áprilisi rozs	—	—	
1909. októberi zab	7.30	7.31	
májusi zab	—	—	
1910. áprilisi zab	—	—	
1910. májusi tengeri	7.03	7.04	
1909. szeptemberi tengeri	—	—	
augusztusi tengeri	—	—	

Regény-Csarnok.

A bojár leánya.

— Regény. —

(106.)

Írta: **Vértesi Arnold.**

Többet nem tudt mondani a kapus. Azt nem tudja, hová ment. Hanem a mint látta a nagyságos urnak szemmel látható szörnyű aggodalmát, még hozzá tette, hogy látta, hogy az utca sarkon megszólított az urfi egy hordárt, bizonyosan valamit kérdezett tőle, mert a hordár kezével jobbra mutatott s az urfi arra fordult a vácsi utcába. A kapus nem érti, miért kellett az urfinak a hordártól kérdezni, ha valami utcát akar tudakozni mikor ő azért van itt, hogy a vendég urnaknak fölviátsitást adjon, ha valami fölül kérdezősködni óhajtanak s neki, miut arról ő nagysága meggyőződhetik, ha betekint szobájába itt a kapu alatt, mappája is van, melyen Budapest városának minden utcája följegyezve látható. Ő nagysága tehát meglehet győződve, hogy ő pontosabb és hitalesesebb felvilágosítást nyújthat, mint valami hordár.

Fehér Ármin türelmetlen szakította félbe. Tudni akarta ott áll-e még a hordár az utca sarkon? Melvik az?

— Az a vörösszakálás, a ki itt áll legszélről — viszonzá a kapus; — 89. szám. Ha parancsolja nagyságod, ide hívom?

A hordár még néhezében akart emlékezni mint a kapus; hogyan tudja ő, hogy ki szólította meg egy órával ezelőtt az utcán? Sok ember kérdezősködik tőle naponta; ha ő azokat mind megjegyezne magának úgy egyéb dolga sem volna csak ezen kellene szüntelen törni a fejét.

Hanem ennek az embernek is lehetett az emlékező tehetségén segíteni. Emlékezett most mér, hogy egy urfi csakugyan jött innen az utcából s a sarkon megállt és kérdezte tele merre van a takarékpénztár? Feltűnt neki, mert olyan különös villogó fekete szemmel voltak s olyan gyanúsán nézgetett maga körül, mintha félne, hogy valaki leskelődik utána.

A mennyire a hordár le tudta írni az urfi kinézését, Fehér Ármin nem kétkedett abban, hogy az Pali volt. Mit keresett a takarékpénztárba? Fehér Ármin gyötrő aggodalma pillanatról pillanatra növekedett.

Sietett a takarékpénztárba. De minden sietése dacára mindenütt időt vesztett. Itt sem tudtak neki azonnal fölvilágosítással szolgálni. A hivatalnokok egyike sem emlékezett arra, valjón volt-e itt ma egy 15—16 éves, barna, fekete haju és szemü, sötét-szürke kabátba öltözött fiu?

Nem tudott rá senki határozottan felelni s csak neheztek a háborgatásért, a kérdezősködésért. Nekik egyéb dolguk van, minthogy az emberek kabátjainak, hajának vagy szemének zsinót nézegessék. Sok ember megfordul itt naponként, fiatal fiuk is jönnek, hanem itt senki sem nézi azt, valjón szürke kabátba vannak-e öltözve.

— Egyébként tessék eljönni majd egy órákor; talán a pénztárnok ur tudni fog róla valamit, — ezzel utasították el Fehér Ármin.

De a hivatalnokok egyike mégis gondolta, hogy talán valami fontos golognak kellett történni, valami csalás, vagy sikasztásnak, hogy ily aggodalmasan kérdezősködik itt ez az ur; s mikor már Fehér Ármin épen megfordult s távozni akart, rámondult, hogy csak tessék várakozni, mindjárt utána néznek, ha talán valami baj történt, hanem először is tessék megmondani, hogy mi a baj?

Fehér Ármin viszonzá, hogy mint gondolja, az a fiu, kit említett, fölvette itt egy takarékdéznári könyvecskére e betetett összeget.

Csak úgy találomra mondta ezt; hanem gondolá, egyebet nem kereshetett itt Pali, s tudni akarta, micsoda pénzt vett itt föl?

(Folytatjuk.)

Menyasszonyi ékszerek

Karikagyűrűk, brillant, gyémánt és remek tüzopál köves gyűrűk és függők. Legdivatosabb matt arany lánczkarókok, hosszú lánczok, nyakláncok kitűnő szerkezettől női órák. Pazar

kiállítású nyakókekek óriási választékban. — Rendkívül olcsón. —

Jótállás mellett

Löfkovits Arthur és Trsa
cégnél Piac-utca 38.

FIUK!

Csak

GERŐ-féle

ruhába járjatok iskolába, mert az a legtartósabb és legolcsóbb ruha

Piacz-utca 41. sz.

Szegénység és tudatlanság.

a legfőbb okai a nagy gyermekhalandóságnak. Ezért nem lehet elég sokszor kiemelni, hogy a „Kufeké” tápszer valósággal áldásos találmány apró utódainkra nézve. A „Kufeké”, a használatban olcsó, rendkívül tápláló, pompásan fejleszti a gyermeket és utját állja minden veszedelmes gyomor és bélbajnak.

10349—1909. Tk. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék, mint tkvihatóság közhírré teszi, hogy Keszler A. debreczeni csász. végrehajtónak Ifj. Szel. Lajosné sz. K. Tóth Noémi végrehajtást szenvedő elleni végrehajtás ügyében a debreczeni kir. törvényszék területén levő Debreczenben Garai u. 3 sz. a. fekvő a debreczeni 9125 sz. tjkvben A+1. 2. sor. 2274/a 2278/b. hrsz. a. felvett belelekből a végrehajtást szenvedett nevén álló fehérsznyi jutalékra 1200 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1909. évi auguszt. hó 15-ik napján délután 3 órakor a kir. törvényszék árverési termében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási ár 2/3-án alul eladatni nem fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becserének 10%-át, vagyis 120 K. készpénzben vagyóvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, a vagy a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át-szolgáltatni. A kir. kincstár bánatpénzt letenni nem köteles.

Az aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, köteles nyomban a bánatpénzt az általa ígért összeg 10%-ig kiegészíteni, különben az ígérete figyelmen kívül marad és a tovább folytatandó árverésben részt nem vehet.

Debreczen, 1909. évi aug. hó 31.

Kir. tvszék, mint tkvi hatósága.

Baróthy kir. tvszéki bíró.

VIGYÁZATI!

Megyek már egy pár czipőt veszek
Klein Ferenczné

**U. v. Eifenbein Adolfnál
Simonffy-u. Bérház.**

mert igazán mondhatom
sehol olyan jó és olcsó
czipőt nem kapni, mint nála.
Saját készítmény. Elnyúlhatatlan.
Olcsóbb mint bárhol.

**Vigyázz! Kékre festett kirakat. Vigyázz!
Szülők figyelmébe!**

Ha a gyermekek részére olcsón, praktikus, iskolai, házi nagy alkalmi ruha kelméket akar vásárolni, úgy tekintse meg ez alkalommal dusan felszerelt raktárunkat. Felnőttek részére gyönyörű costum, pongyola, blouse és külön alj kelmék, minden hozzávaló belés és díszárak óriási választékban.

- Nagyon jó kelmék házi ruhára 38 krtól.
- Össze nem gyűrhető mintázott cheviot 64 "
- Szép, div. angol kelmék costumra 98 "
- Egész finom costum sima kelme 1.20 "
- 140 % valódi angol costum kelmék 2.48 "
- 1 vég elég jó vászon frt 4.24 "

Fegyhazi kötésű harisnyák. Czipkék, szallagok. Férfi, női és gyermek kész fehérneműek. Ékező és kávé garniturok, törülközők, damasztok. Schiffonok, zepi- rek, mindenféle mosó árak, különféle selymek gyönyörű választékban!

Saját készítmény paplanok már 2. frtől.
Tömérdek maradék minden áron.

Molnár V. J. és Társa fiókja
Czégtulajdonos: Molnár Lukács.
**Kossuth és Batthány-u. sarok a szin-
házal szemből.**

Debreceni Tisztviselők Önszegélyző Egyesületének szabója.

Megérkeztek a legdivatosabb férfi szövet ujdonságok őszi és téli idényre, ugyszintén a Debreceni Tisztviselők Önszegélyző Egyesületének mintagyűjteménye.
Szabó László férfi szabó — — —
Széchenyi-utca 1. sz.

Villamosvilágítást,

telefonok, villamos csengők berendezését, javítását. évi jökarban tartását egy helyben, mint vidéken a legjobb anyaggal, legolcsóbban eszközökkel.

Földvári L.

Debreceni első elektrotechnikai gyár és villamos szerelési vállalat.

Csilárok, ivilámpák, villamos motorok, szellőztetők, dinamok állandó nagy választékban. Raktáron tartom a legjobb gyártmányú Wolfram és Osmium égőket.

Uj faüzlet!

Van szerencsénk a t. vevőközönség tudomására hozni, hogy a Vasutasok Gőzfavágó vállalat r. t. (Debreceni pályaudvar)

gőzfavágóját és falelepét

kezelésünkbe átvettük. A bérvágáson kívül foglalkozni fogunk mindennemű kemény tűzfának hasáb (6) és aprított alakban, valamint kőszén, kősz és faszén eladásával.

Kivánatra az árut házhoz is szállítjuk (lomzárral ellátott szekereken úgy, hogy az áruk mennyiségéért a legmesszebbmenő felelősséget vállaljuk.

Helyi képviselőnkkel **Grad Rezső** urat (Deák Ferenc utca 10.) biztuk meg, de megrendeléseket elfogadnak mindazon dohánytözsadék és üzletek, a hol tábláink kilesznek függesztve, valamint telefon 734. utján

A t. közönség becses pártfogását kéri teljes tisztelettel

Leuchtman Artur és Társai

ISKOLAS FIUK

és leányok részére olcsó, szabott árakon beszerezhetők.

Kész fehérneműek, ingek, lábravalók, harisnyák, zsebkendők Paplanok, matrások, ágylepedő, flaneltakaró.

Fiuknak Brassói posztók, Leányoknak intézeti sötétkék gyapju Cheviot ruhaszövetek és hozzávalók

SZABÓ LAJOS FIAI cégnél

DEBRECZEN, Rózsa-utca 1.
Alapított 1842-ik évben.

Legbiztosabb széplőtősző a

Fáy-féle Arc-Crém

Kitüntette a Bécsi, Párisi és Londoni kiállításon arany éremmel és oklevéllel.

Hatása csodás!

Szépít, fiatalít! Legkitűnőbb szer szeplő májfoltok, pattanások és az arcbőr tisztálaltalanságai ellen. Egy tégely 1 kor, hozzá való „Fáy” szapan 1 korona.

Kapható a készítő

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerésznél

DEBRECZEN, Kossuth-utca 8. sz.

„Arany egyzaru” gyógyszerár.
Telefon sz. 496. Telefon sz. 496.

Villamos világítást,

a villamos csengők, házi telefonok berendezését és évi kezelését és minden a szakba vágó legkomplikáltabb munkát egy helyben mint vidéken a legolcsóbban és szakszerűen — több évi jótállás mellett vállal

FÖLDES SÁNDOR

elektrotechnikai vállalat

Debreczen, Nagytűz utca

Minden irányba égő Wolfram-lámpák, ivilámpaszek, csillárok, iszó-lámpák nagy választéka a legolcsóbb árban. Kölcson ivilámpák havi 3 korona díjért.

Telefon 210. Telefon 210.

Az iskolaév kezdetére ajánlunk leány és fiu fehérneműeket, zsebkendők, harisnyák, paplan, matrac, ág fehérneműek és flaneltakarókat

.: nagy választékban, jutányos áron. .:

Donogán és Somossy
Debreczen, Ristemplombazár.

Hajdusági bajuszpedró

Kitüntette a bécsi, párisi és londoni kiállításon arany éremmel és oklevéllel

Hajdusági Bajuszpedró.

Elismert legjobb különlegesség a bajusz pedróvesztésre és ápolására, mely meg nem avasodó színtelen növényi balszamos anyagokból készült.

Hatása gyors és biztos. Törvényesen védve.

1 doboz 60 fillér, postán csak 2 doboz küldetik 2 korona 20 fillér bérmentve utóvét nélkül.

Védjegy.

Egyedül készítő

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerésznél
DEBRECZEN, Kossuth-utca 8. sz.
„Arany egyzaru” gyógyszerár.
Telefon 496. Telefon 496.

Urak figyeljenek!

A legszebb és legdivatosabb

őszi és téli öltönyöket

a legelőnyösebb feltételek mellett készíti

Tóth József

férfi szabó. Vár-utca 2. szám.

Ha a megrendelő fáradni nem akar, kérem értesíteni és mintával elmegyek.

Az őszi idényre

megérkeztek a legújabb

angolszövet ujdonságok,

a melyet

legolcsóbb árban

és legelegánsabban készít

Moskovits József

férfi szabó, Piacz-utca 46.

Apró hirdetések.

Betöltendő.

Vessztergályos, géplakatos és vasúti tanoncok felvételnek Preizler Mór vasöntőde és gépgyárában, Posta kert 31. a Falk kefégyár mellett.

Egy bötti szolga 14-től 16 évig a Linoleum áruházba felvétetik.

Bankhivatalnok, ki a könyvelésben és levelezésben jártas, a délutáni órákra (5-8-ig) bármely irodai munkára ajánkozik, Czím a kiadóban.

Munkásleányok felvételnek a kiadóhivatalban.

Adás-vétel.

Jó hírnévnek örvendő vendéglő kiadó vagy eladó Homokkert utca 125.

Eladó 8 és 1/2 öl fakompetencia. Értekezhetni Arany János utca 59. sz. a.

Vigyázzon! Uraktól levett ócska ruhákat igen tisztességes árban vesz. Rósenberg Béni Bádógos-utca 4. szám.

Pörkölt kávé különlegeségek, Bárkinék, bármely időszakban legkisebb mennyiségű kávé is megpergelek díjtalanul gázüzemű pergelőn Darvas Miksa kereskedése Telky-utca sarok.

Új rendszerű női-férfi divatárak és butoreladás. A mai naptól kezdve minden hitelképes egyén kényelmes heti vagy havi részletfizetés mellett szerezheti be nálam szükségletét női divat cikkekben, női kabátok férfi öltönyök, felöltők, mindennemű vásznak és canavászokban, saját készítésű Cloth és Cischmir paplanokban, valamint egyszerű és modern butorokban. A készpénz melletti árnál mindössze 5% árkülönbség. Kaiser Salamon, Hatvan-u. 2.

Farkas Mihálynál Ermihályfalván különféle festmények és hazafias képek igen olcsón kaphatók. Ugyanott különböző nagyságu boroshordók eladók.

Friss érkezésű csemegé szőlő legolcsóbb napi árban kapható. Darvas Miksa szőlő kivitei. Telefon 294.

Fűszerüzlet, Budapesten legforgalmasabb munkas vidéken közvetlen iskola mellett, hazban 800 lakó lakik, napi bevétel 160 korona. Szép lakással, olcsó házbérrrel a tulajdonosa vagyont szerzett rajta. Ügynökök kizárva. Szax Lajos Budapest, VIII. József utca 70.

Vendéglősök és szikvizgyárosok figyelmébe állandó szónsav raktár. Darvas Miksa. Telefon 294.

Saját termései Booskay-kerti bor hordószámra eladó. Értekezhetni Poroszlai Lászlónál Hunyady-utca 8.

Szűretli béka 100 darab 50 krajczár. Ugyanegy tanuló felvétetik Glöck, Péterfia. Telefon 43 szám.

CZIGARETTAZÓK!
Működő hávellyel nikotin mentes:

Kip hóp	08	Riz	14
Tesztli	10	Parafus	14
Délutáni	14	Arany	20
Külföldi		Különlegesség	10

Kapható HARMATHS szivarkahávellyel különlegességek foraktárában Debrecen Füvészkert u. 14

Lakás.

Két szoba, konyha, mellékhelyiségekkel November 1-re kiadó Széchenyi u. 27 sz. a. Értekezhetni ugyanott az utcai lakásban

Különféle.

Magánkutató iroda. Iskola utca 4. szám Kétnyes megbízásokat, megfigyeléseket és nyomozásokat elvállal, úgy magán, min családi ügyekben Krámer József.

Darvas Edéné Piac 79. női-ruha műtermé ugra megnyitotta.

Biztos megélhetés. Szoboszlón, B.-Ujvárosban, Vámospercsen és Mikópercsen megbízható embereket keresünk. Czím a kiadóba.

Van szerencsénk a negyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy a mai kor igényeinek megfelelő modernül berendezett

Városi üzletünket

a mai napon Fő utcán a Tisza-palotában megnyitottuk, hol az olcsóbb minőségű áruktól kezdve a legfinomabb minőségű árukig, s minden e szakmába vágó cikk gyárunk vezetősége által megszabott legjutányosabb árban szerezhető be.

Végül még bátorkodunk jelenteni, hogy az üzlet vezetésével Balogh Sándor urat bíztuk meg, ki a helyi piacon úgy Geréby, Mayer, valamint Komlósy uraknál tovább mint 20 évig működött.

Kiváló tisztelettel

**Első Debreczeni
Gőcczucorkagyár R. T.**

Stock-Cognac Medicinal
szavatolt valódi borpárlat
Camis és Stock
gőzpároló telepéből,
BARCOLA.
Egyedül Cognac-gőzfőző állandó hivatalos vegyi ellenőrzés alatt.
Kapható minden jobb üzletben.

ÁGYNEDVESSÉGEK.

Azonnali gyógyulás „Ébredj” által, törv. védve Kor és nem tudatása mellett felvilágosítás ingyen

INSTITUT AESCULAP No. 473.
REGENSBURG, Bajorország.

Üzlethelyiség

szép, tágas, élénk forgalmu helyen azonnal kiadó.
Hatvan-utca 13.

**Izléses jeggyűrűk, szebbnél-szebb
ékszerek, gyönyörű aranyemüek
kitűnő zsebórák**

óriási választékban és legolcsóbban

Rose Dezső

ékszerésznél kaphatók

Debrecen, Piac-u. 55. Hungária palota

ALKALMI ÁRUHÁZBAN

1 drb női himzett vászon ing	Most csak	1.00
1 " " córna csipke betétes ing	"	1.20
1 " " háló köntös kézi himzéssel	"	1.20
1 " " nadrág diszes himzéssel	"	1.20
— Gyermek fehérnemű és Baba kelengye nagy választékban —		
1 mtr. 120 % széles 6szi divat kelme	Csak	65
1 " 140 % " angol kelme nagy választék	"	75
1 " Lousin selyem minden színben csak nálam	"	49
1 " Serge selyem minden színben	"	70

Ezen kívül óriási választék blous és ruha selymekben. Nagy választék férfi-női és gyermek harisnyákban. 1 öltönyre való maradék férfi szövet, most csak 7.75.

— Gyermek ruhácska szebbnél szebb kivitelben. 1-2-3-tól 4 évesig, átlagos ár csak 3 frt. —

Elismert legolcsóbb bevásárlási forrás.

Tisztelettel **Blumenstein Vilmos.** Bika szállodával szemben.